

Nová energetická pravidla z EU

New EU Energy Policy

Rozhovor Olli SEPPÄNENA, generálního sekretáře REHVA (federace evropských asociací pro vytápění a klimatizaci).

Paní Pirjo-Lissa Koskimäki je jednou z nevlivnějších úřednic komise EU v oblasti energetické účinnosti ve stavebnictví. Na počátku roku 2008 byla pověřena vedením odboru (unit) energetické účinnosti DG TREN (generálního ředitelství pro energii a dopravu), odpovědného za rozvoj politiky a legislativy v otázkách energie a přenosu rozhodnutí v EU. Paní Koskimäki zodpovídá za nejdůležitější direktivy vztahující se k energetické účinnosti ve výstavbě: Direktiva o energetickém chování budov (EPBD), Direktiva o energetických službách (ESD) a Direktiva o kombinované výrobě elektřiny a tepla (CHPPD).

Představení osobnosti

Paní Pirjo-Lissa Koskimäki absolvovala technickou universitu v Helsinkách se specializací na vytápění, větrání a klimatizaci. Před odchodem do Bruselu pracovala na finském ministerstvu obchodu a průmyslu kde vedla odbor pro využívání energií. Byla odborným konzultantem pro mnohé organizace včetně Finského centra pro energetické informace a jejich šíření.

12 let v Bruselu

V roce 1996 přišla paní Koskimäki do Bruselu pracovat v Evropské komisi. Během 12 let pracovala na různých postech. V komisi EU rozpracovala politiku v oblasti energií. Byla zodpovědná za síť OPET pro šíření energetických informací. Připravila Bílou knihu o dopravě a pracovala jako vedoucí odboru pro životní prostředí.

V komisi je potřebná diplomacie

S ohledem na svou práci v komisi paní Koskimäki vysvětluje: „Práce v komisi se mění s ohledem na mezinárodní vztahy. Je důležité naslouchat námětům členských států a brát v úvahu různá hlediska. Základní část mé práce je hledání řešení a politiky přijatelné pro všechny. Je potřebná diplomacie i pochopení jiných kultur. Osmnáct úředníků mého oddělení je z dvanácti různých zemí. To je přednost, neboť stavební průmysl má velmi těsný vztah k lokální kultuře. Rozdíly ve stavební technologii, klima a tradice musí být brány v úvahu při tvorbě evropské politiky a direktiv“.

„Nejdůležitější oblastí mé práce je příprava nové legislativy, sledování a implementace existujících směrnic a nařízení. Vyřizování administrativní rutinní práce zabírá značnou část mého času. Čtu a schvaluji veškeré dokumenty, které opouštějí moje oddělení. V souladu s principy evropské komise jsem zodpovědná za všechny materiály, mým odborem připravené“ vysvětluje paní Koskimäki.

V malé zemi, jakou je Finsko, kde paní Koskimäki původně pracovala, je rozhodování rychlé a věci se rychle hýbou kupředu. Jaké je to v komisi?

Paní Koskimäki popisuje své zkušenosti: „V malé zemi je rozhodování rychlejší než v evropské komisi, neboť tvůrci rozhodnutí se navzájem znají a počet tvůrců je omezen. V Evropské Unii musí být akceptovány různé názory a kulturní rozdíly a integrovány do konečného rozhodnutí. Komise je tedy z mnoha ohledů organizací s významným podílem soutěžení.“

Každý musí být schopen ospravedlnit a obhájit svou vlastní pozici a návrhy a také být ochotný vyjednávat mezi různými alternativami. Práce je opravdu výzvou, je zajímavá a vyžaduje dlouhodobé studium k pochopení cest komunikace v rozdílných kulturách“.

Energie – jedno z nejdůležitějších témat Barrosovy komise

Tlak směrem k účinnějšímu užití energie vychází z politiky komise Evropské Unie. Ve svém programu pan José Barroso definoval jeden z nejdůležitějších cílů, účinnou politiku pro energetické a klimatické změny. Předchozí komplex nařízení vztahující se k energii a klimatickým změnám byl v souladu s Akčním plánem, publikovaným v lednu 2008. Cílem je snížit u zelených domů emise plynů o 20 %, zvednout účinnost využití energií o 20 % a zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů na 20 % celkové spotřeby energie.

Paní Koskimäki bere v úvahu, že „dosažení tohoto cíle vyžaduje aktivitu v mnoha oblastech. Legislativní opora není dostatečná, takže je třeba řešit ostatní postupy jako financování, různé pobídky, přenos informací, motivace atd.“.

„Můj odbor je zodpovědný za veškerou legislativu v oblasti energetické účinnosti a za veškerou koordinaci akcí týkajících se energetické účinnosti. Výjimkami jsou direktivy, týkající se energetické účinnosti zařízení jako direktiva Eco Design of Energy Using Products ekologie navrhování spotřebičů energie a direktivy energetického štítkování výrobků pro domácnost. Navíc k legislativním úkolům můj odbor pracuje (na dalších aktivitách) zaměřených na zvýšení energetické účinnosti. Můj odbor je také zodpovědný za rozvoj ekonomické podpory zvyšování energetické účinnosti. V současnosti, například, zjišťujeme možnosti získávání více finančních prostředků ze strukturálních fondů a z fondu soudržnosti pro zvýšení energetické účinnosti a zkoumáme, zda hodnota přidané daně může být pobídkou ke zvýšení energetické účinnosti“.

Budovy mají klíčovou roli v energetické politice EU

Evropská komise předběžně stanovila, že zvyšování energetické spotřeby budov představuje významný potenciál úspory energie v Evropě s hlavním důrazem na její úsporné využití. Komise stanovila, že ekonomicky proveditelná úspora energie v obytných budovách je 27 % a v dalších budovách až 30 %. Komise už pracovala s novelou současné direktivy o energetickém chování budov. Na přijetí direktivy reagovaly členské země různě. Důležitým nástrojem byla skupina pro spolupráci mezi členskými státy, tzv. akční skupina pro podporu transpozice a implementace direktivy o energetickém chování budov a „tribuny budov“ (Buildings platform). Některé informační články týkající se národní implementace direktivy o energetickém chování budov a shrnující údaje o implementaci jednotlivých článků do legislativy členských zemí jsou dostupné na webových stránkách www.buildingsplatform.eu, mnohé z těchto zpráv a informací jsou dostupné v různých jazycích.

„V současnosti komise připravuje nový rozšířený balíček pro oblast energie a klimatu s akčním plánem. Přepracovaná direktiva o energetickém chování budov je součástí tohoto balíčku. Celý balíček včetně direktivy o energetickém chování budov bude zveřejněn koncem roku 2008“ slibuje paní Koskimäki.

Změny v nové direktivě o energetickém chování budov

„Struktura přepracované direktivy o energetickém chování budov zůstane stejná, ale novou direktivu se pokusíme ujasnit, zjednodušit a lépe zaměřit. Výrazně se zvedne tlak na kvalitu energetických certifikátů, včetně jejich kontroly. Zvýší se inspekční dozor nad kotly a klimatizačními zařízeními. Největší dosažitelný potenciál úspory energie v existujícím fondu budov je snížení současného limitu podlahové plochy z 1000 m², která v současnosti vylučuje velkou část budov z povinného zvýšení energetické účinnosti. Žádné technické číselné hodnoty nová direktiva obsahovat nebude. Pokusí se sjednotit metody, podpoří srovnávání s jinými zeměmi a vytvoří „bench-marking studies“ (studie limitních hodnot).

Účinnost výdajů na opatření pro implementaci bude posouzena s ohledem na trvalé provozní náklady. Celkovým cílem je snížení spotřeby primární energie. To vše vede ke snížení emisí „zelenými domy“, vysvětluje paní Koskimäki.

Komise naslouchá členským zemím a investorům

Pro komisi je při přípravě nové direktivy důležité shromažďovat pohledy členských zemí i investorů. Veřejná diskuse o nové direktivě byla otevřena na semináři v lednu 2008, kterého se zúčastnili zástupci všech členských zemí a mnoho zástupců investorů z oblasti stavebního průmyslu, majitelé budov, dodavatelé, zástupci REHVA a řada dalších.

„Široké podněty zástupců průmyslu, organizací i občanů jsou shromažďovány způsobem, nazývaným „veřejné konzultace“. Komise připravila dotazník s ohledem na přípravu direktivy o energetickém chování budov a zveřejnila jej v červnu 2008. Získala 256 odpovědí, zejména od průmyslových a investorských organizací a federací. Dostali jsme také mnoho návrhů, týkajících se obsahu direktivy, jejích jednotlivých článků, zejména od průmyslových organizací, ne tak mnoho z členských zemí“, říká paní Koskimäki.

Další důležité direktivy týkající se energie

„Direktiva o účinnosti konečného použití energie (Energy End-use Efficiency) a o energetických službách (Energy Services) byla přijata v dubnu 2006. Jejím cílem bylo urychlit ochranu energií v oblasti, kde nebyl přijat emisní trh. Definuje velmi jasně cíl k úsporám energie. Členské státy by měly tuto politiku přijmout a směřovat k dosažení celkového národního ukazatele úspory energie o 9 % pro devátý rok aplikace direktivy.

Informace o direktivách Evropské komise informuje aktuálně REHVA Journal, jehož bezplatné zaslání lze objednat na adrese: www.rehva-journal.com.

Nejdůležitější částí direktivy o energetických službách je požadavek na členské státy připravit národní akční plány energetické účinnosti, které budou uvádět, jak jsou úspory energie dosahovány, a jaká opatření byla přijata. Další vydání národních zpráv musí být komisi předloženy v červnu 2011. Tyto plány jsou důležitým nástrojem sledování plnění národních cílů v energetických úsporách. Úloha těchto plánů bude stále důležitější v budoucnu když bude komise sledovat plnění národních cílů.

Tvorba legislativy ke zvýšení kombinované produkce tepelné a elektrické energie je také zodpovědností mého odboru. Cílem komise je zvýšení podílu výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů na 18 %. Direktiva o podpoře kogenerace, založená na využitelné poptávce tepla na vnitřním energetickém trhu, byla schválena v roce 2004. V současnosti dokončujeme rozhodnutí komise „Jak počítat díl výroby elektrické energie při kombinované výrobě elektřiny a tepla“, říká paní Koskimäki.

Oblíbený řečník

Paní Koskimäki je populárním řečníkem v celé Evropě. Byla také hlavním řečníkem na posledním generálním shromáždění REHVA v Berlíně. „Dostávám tolik pozvání, že na neštěstí všechna nemohu přijmout, i když je velmi užitečné pro moji práci cestovat a poslouchat názory z různých organizací, průmyslu a investorů“, vysvětluje paní Koskimäki.

„Příští velké diskusní fórum organizované komisí je roční **Evropský týden udržitelné energie od 9. do 13. února 2009**. V průběhu týdne je organizováno několik seminářů a diskusních fór v budovách komise v Bruselu, **jednání je otevřené každému**“, zve paní Koskimäki.

Program a registrace na evropský týden udržitelné energie, 9.–13. února 2009, je dostupný na www.eusew.eu.

Dodatkové informace:

Akční plán národní energetické účinnosti je dostupný na http://ec.europa.eu/energy/demand/legislation/end_use_en.htm

„Tribuna budov“ (www.buildingsplatform.eu) je informačním místem pro implementaci direktivy o energetickém chování budov.

(překlad Lajčíková)